

Vorbereiding 32.4: Jozef beproeft zijn broers

SCHRIFTGEDEELTE

Genesis 42

THEMA

Jozef beproeft zijn broers

EXEGESE

Vers 1-6 Het is 20 jaar geleden dat Jozef door zijn broers is verkocht. Jakob hoort waarschijnlijk van begeleiders van karavanen dat er koren is in Egypte. Zijn zoons kijken elkaar besluiteloos aan, dus dringt Jakob hen er toe, gedreven door de honger, naar Egypte te gaan om koren te kopen. Juda woont inmiddels ook weer bij zijn broers (Genesis 38:1). Ze gaan met z'n tien zodat ze zoveel mogelijk graan kunnen vervoeren. Jakob zelf is waarschijnlijk te oud en Benjamin wordt thuisgehouden uit vrees voor ongelukken (vers 4 en 38). De zonen sluiten zich aan bij een karavaan die onderweg is naar Egypte. Uit veiligheidsoverwegingen kon men het best met zoveel mogelijk mensen reizen. Ze komen bij Jozef terecht die als regent het land bestuurt. Ze buigen diep voor hem en daarmee gaan de dromen gedeeltelijk al in vervulling (zijn ouders en Benjamin ontbreken nog). Het is bijzonder dat ze uitgerekend voor Jozef verschijnen, daar hij onmogelijk alle kopers kon ontvangen. Gods hand is hier in.

Vers 7-17 Jozef spreekt ze, via een tolk, streng toe (vers 23). Dat doet hij niet uit wraak, maar om zijn broers tot besef van hun boosheid te brengen. Hij kent zijn broers als mannen die het met normen en waarden niet al te nauw nemen. De broers herkennen hem niet. Jozef zal gladgeschoren zijn, hij spreekt Egyptisch, draagt een ambtsgewaad en heeft een Egyptische naam. De broers ontkennen stellig dat ze spionnen zijn. Ze wijzen er op dat ze allen zoons van één vader zijn. Niemand zou al zijn zonen op zo'n gevaarlijke missie als spionage sturen. Bovendien heeft Egypte niets te duchten van een familieverband. 'Bloot' in vers 9 betekent 'onbeschermd'; 'vroom' in vers 11 betekent 'betrouwbaar'. Of ze daadwerkelijk betrouwbaar zijn, wil Jozef verder onderzoeken. Hij blijft bij zijn beschuldiging van spionage; de broers blijven ontkennen. Volgens hoofdstuk 43:7 vraagt Jozef uitgebreid naar henzelf en hun afstamming. Vers 13 is daar het antwoord op. Jozef reageert niet op hun antwoord, maar beschuldigt hen opnieuw. Jozef beveelt dat één van hen Benjamin moet halen. Dat doet hij om hun betrouwbaarheid te testen, maar vooral omdat hij Benjamin wil zien. Om de ernst van de situatie te benadrukken, spreekt hij twee keer een eed uit (zo waarachtig als Faraó leeft) en sluit hij ze drie dagen op.

Vers 18-24 Op de derde dag van hun gevangenschap spreekt Jozef een stuk milder tegen de broers. Ze mogen allen naar huis, op één na. Jozef zal beseft hebben dat ze anders niet voldoende koren mee kunnen nemen. Als ze terug komen zonder Benjamin, zullen ze als spionnen gevangen worden genomen; als ze wegblijven, zullen ze sterven van de honger. Jozefs woorden zijn een pressiemiddel voor de broers om hun vader over te halen Benjamin mee te laten gaan. Met de woorden 'ik vrees God' geeft Jozef aan dat zijn woord betrouwbaar is. Of de broers er iets van begrepen hebben, is niet duidelijk. Aartsvaders waren erg achterdochtig tegenover vreemdelingen. Deze vreesden God niet (Genesis 20:11). Jozef bewerkt door het gevangen houden van één uit hen dat ze dat wat 20 jaar geleden gebeurd is, herbeleven (vers 21-22). In grote ontsteltenis erkennen ze tegenover elkaar dat ze schuldig staan. Het beweegt Jozef tot tranen. Nu ze hun schuld erkennen, is verzoening mogelijk. Jozef blijft zich echter hard opstellen en laat Simeon gevangen zetten. Waarom de keus op Simeon valt, is niet helemaal helder. Rubens opmerking in vers 22 wijst er op dat hij nog steeds dacht dat de broers Jozef gedood hadden. Ook is het mogelijk dat hij het verkopen van Jozef ziet als moord.

Vers 25-38 Er wordt niet verteld waarom Jozef het geld liet terugleggen, maar het zou voor de hand kunnen liggen dat hij zijn familie niet voor het koren wilde laten betalen. De ontdekking van het geld veroorzaakt grote paniek. Ze vatten het op als een ongunstig teken. Nu kunnen ze van diefstal beschuldigd worden. Ze zien er de veroordelende hand van God in. Hij laat de zonde immers niet ongestraft.

Thuisgekomen brengen ze verslag uit; ze verzwijgen echter dat ze drie dagen gevangen hebben gezeten. Ook zeggen ze niet dat Simeon in de gevangenis zit, maar dat ze hem alleen hebben achtergelaten alsof hij als gast behandeld wordt. Ze zeggen ook niet dat ze de doodstraf zullen krijgen als ze Benjamin niet meebrengen. Verder zwijgen ze over het geld dat één van hen in zijn graanzak ontdekt heeft. Dat is begrijpelijk, want in dat geval zou Jakob gemakkelijk kunnen denken dat de Egyptische heerser gelijk heeft met zijn aanklacht. Met hun onvolledige verslag proberen de broers de angst van Jakob te verzachten. Als ze vervolgens hun zakken openen, blijkt in elke zak ieders geldbuidel ligt. Hun schuldbesef wordt erdoor versterkt.

Het is mogelijk dat Jakob in vers 36 de conclusie trekt dat Simeon als slaaf verkocht is in Egypte. Dit is namelijk de tweede keer dat zijn zoons terugkomen met één zoon minder, maar wel met extra veel geld. Wellicht zullen zijn zoons nu een list bedenken om Benjamin van de hand te doen.

De emotionele, maar besliste woorden van Jakob brengen Ruben tot een onbesuisde uitbarsting om zijn vader te overtuigen van hun goede bedoelingen. De broers zitten gevangen in leugens. Door nu eerlijk te zijn kunnen ze hun vader toch niet overtuigen.

Er is maar eigenlijk maar een oplossing voor de broers: de waarheid vertellen over Jozef en schuld belijden. Dat is echter zeer moeilijk. Ze hebben hun leugen over Jozef immers al 20

jaar volgehouden. Jakob weigert op Rubens dwaze voorstel in te gaan. Rubens uitval versterkt alleen maar Jakobs verdenking. Misschien zijn Jozef en Simeon wel vermoord door zijn zoons. Hij spreekt nu namelijk voor het eerst openlijk over Jozef die 'dood' is. Als Benjamin iets zal overkomen, zal hij al treurend in het graf afdalen.

GELOOFSLEER

HC zondag 10	Gods voorzienigheid
HC vraag 112	Gij zult geen vals getuigenis geven
NGB art. 13	Van de voorzienigheid Gods en regering aller dingen.

- Dank voor de overvloed van eten die wij hebben
- Bid voor landen waar hongersnood heerst
- Vraag om eerlijkheid tegenover God en de mensen
- Dank voor ons geweten
- Belijd onze zonden en bid om vergeving

PSALM- EN LIEDLIJST

Psalm 32:2 en 3	Toen 'k zweeg, en U mijn ongerechtigheden.
Psalm 33:7, 8 en 10	De grote Schepper aller dingen
Psalm 105:9 en 10	God sprak, en deed den vorsten weten
	God is getrouw
	Hij die rustig en stil
	Wandel je in de duisternis
	Wie maar de goede God laat zorgen

INTRODUCTIE OP DE VERTELLING

Neem een borduurwerk mee en laat de kinderen de achterkant ervan zien. Vraag hen of ze het mooi vinden. Kunnen ze duidelijk zien wat het voorstelt? Draai het daarna om. Zie je hoe dat 'geknoei' aan de achterkant nodig was om dit mooie borduurwerk te maken?

Zo kan het ook in ons leven zijn. Er gebeuren misschien heel verdrietige dingen en we begrijpen niet waarom dat gebeurt. Maar niets gebeurt zomaar, alles gaat volgens Gods raad. Pas later kunnen we soms zien waarom het nodig was.

Zo is het ook in het leven van Jozef. Hij is door zijn broers bespot, door hen verkocht en slaaf in Egypte geworden. Nadat hij in de gevangenis heeft gezeten en de dromen van de Farao heeft uitgelegd wordt hij onderkoning. Waarom gebeurt dit allemaal?

Luister goed naar de vertelling. Misschien weet je straks het antwoord op deze vraag!